

Practical value. The obtained results of research are the basis for solving practical problems for improving management of the flows of environmental and economic information in the canning industry.

Key words: environmental management, economic and environmental accounting, economic and environmental analysis, environmental diagnostics.

Скляр Л.Б. ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ УПРАВЛЕНИЯ ПОТОКАМИ ЭКОЛОГО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ В КОНСЕРВНОЙ ОТРАСЛИ

Цель. Целью статьи является освещение результатов научных исследований совершенствования управления потоками эколого-экономической информации в консервной отрасли.

Методика исследования. Теоретической и методологической основой исследования являются фундаментальные положения современной экономической теории, научные труды ученых, нормативные и законодательные акты Украины по вопросам управления потоками эколого-экономической информации. В процессе исследования использовались следующие методы: абстрактно-логический (для выявления сущности эколого-экономического управления), системного анализа (при исследовании возможностей совершенствования управления потоками эколого-экономической информации), моделирования и прогнозирования - с целью определения основных направлений совершенствования управления потоками эколого-экономической информации в консервной отрасли.

Результаты. Обоснован механизм функционирования системы экологического управления. Определена роль экономико-экологического учета в достижении устойчивости предприятий. Осуществлена систематизация информации для экономико - экологического анализа и диагностики предприятий консервной промышленности.

Научная новизна заключается в разработке информационного поля экономико-экологического анализа и диагностики предприятий консервной промышленности, предложенной систематизировать в 2 группы, а именно: как внутренне-организационную - учетную и внешне регламентированную - неучетную информацию, а также дополнить последнюю группой рядом обязательно 'обязательным составляющих, таких как: экологический паспорт предприятия, результаты экологических исследований в различных сферах хозяйственной деятельности, материалы плановых и внеплановых проверок.

Практическая значимость. Полученные результаты исследования являются основой для решения практических проблем по совершенствованию управления потоками эколого-экономической информации в консервной отрасли.

Ключевые слова: экологическое управление, экономико-экологический учет, экономико-экологический анализ, экологическая диагностика

УДК 657:338.43

*Качмар О.В.,
к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту,
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»*

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Постановка проблеми. Важливою умовою ефективного функціонування господарюючого суб'єкта в будь-якій сфері діяльності, у тому числі і аграрній, є якісно сформована система обліку. Формування системи обліку аграрних підприємств та її організація в значній мірі залежать від вибору облікової політики, яка повинна бути документально оформлена у відповідному розпорядчому документі і затверджена на підприємстві. Проте законодавством України не затверджено типової форми розпорядчого документу про облікову політику, відсутні вимоги до його назви, оформлення, змісту та структури, а форма розпорядчого документу про облікову політику обирається підприємством самостійно. У сучасних умовах власники та працівники бухгалтерії багатьох аграрних підприємств не приділяють даному процесу належної уваги і не поспішають скласти свій розпорядчий документ про облікову політику, деякі з них складають його формально, елементи його не обґрунтовані й дублюють окремі пункти нормативних документів чи використовують типові форми розпорядчих документів, що поширені у засобах масової інформації без врахування індивідуальних особливостей діяльності підприємства. Тому на сьогоднішній день в Україні залишається актуальним питання належного документального оформлення облікової політики аграрних підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі теоретичні і методичні питання документального оформлення облікової політики розглядаються у працях відомих зарубіжних та українських вчених: Ф. Ф. Бутинця, Т. Дроздової, В. М. Жука, Г. П. Журавля, В. А. Кулик, Р. Е. Островерхи, М. С. Пушкаря, П. Л. Сука, П. Я. Хомина, М. Т. Щирби, Л. З. Шнейдман та інших. Проте у працях цих вчених немає єдиної думки щодо документального оформлення облікової політики підприємства, а також мало уваги звертається на особливості відображення облікової політики в аграрних підприємствах.

Постановка завдання. Метою дослідження є розробка теоретичних та методичних положень, а також практичних рекомендацій щодо документального оформлення облікової політики аграрних підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. В процесі формування облікової політики аграрного підприємства важливе значення має її документальне оформлення. Відомий вчений М. С. Пушкар, вважає, що "облікова політика представляє собою регламент (збірник правил) за якими бухгалтерія здійснює фінансовий і управлінський облік..." [14, с. 5]. У зв'язку з тим сформована на підприємстві облікова політика повинна бути оформлена організаційно-розпорядчим документом (наказом, розпорядженням, положенням тощо). Зміст цих організаційно-розпорядчих документів у своїх працях детально розглядає М. Т. Щирба [14, с. 198].

Наказ - це правовий акт (розпорядчий документ), що видається керівником підприємства, організації, установи на правах єдиноначальності і в межах своєї компетенції для вирішення основних та оперативних завдань, які поставлено перед даним підприємством.

Розпорядження - це правовий акт управління посадової особи (керівника) державного органу, організації, установи, підприємства (незалежно від форми власності), котрий виданий у межах їхньої компетенції і має обов'язкову юридичну силу щодо громадян (працівників) та підлеглих організацій, яким адресовано розпорядження з метою вирішення оперативних питань. Має обмежений термін дії та стосується вузького кола організацій, посадових осіб і громадян-виконавців розпорядження.

Положення - це правовий акт, який встановлює основні правила організаційної діяльності підприємств, організацій, установ, фірм та їх структурних підрозділів, а також нижчестоячих установ, організацій і підприємств (філій), що їм підпорядковуються; його складають під час створення нових підприємств, організацій чи установ. Затверджується вищими органами або керівниками установ.

Аналіз змісту наведених організаційно-розпорядчих документів стосовно документального оформлення облікової політики свідчить про те, що найбільше підходить для цього наказ, який видається керівником підприємства для вирішення основних та оперативних завдань. Що стосується розпорядження, то воно, по-перше, на відміну від наказу має обмежений строк дії; по-друге, воно стосується дуже вузького кола посадових осіб; по-третє, згідно ділової практики, його підписують заступники керівника підприємства (інші уповноважені на це посадові особи); по-четверте, воно практично не застосовується для затвердження інших документів підприємства [6, с. 73].

Наказ про облікову політику є основним внутрішнім організаційно-розпорядчим документом стосовно методики та організації обліку та є обов'язковим для виконання всіма структурними підрозділами і працівниками підприємства. Необхідність формування наказу про облікову політику обумовлюється двома факторами:

- нормальна діяльність підприємства неможлива без упорядкованості його внутрішнього життя, одним із аспектів якого є облік;
- вплив облікової політики на результати роботи підприємства настільки істотний, що вимагає рішення першого керівника щодо методики та організації облікового процесу [12, с. 133].

Процес документального оформлення облікової політики на підприємстві включає низку етапів (рис. 1).

На першому етапі потрібно створити та затвердити наказом керівника спеціальну комісію, яка буде займатись розробкою наказу про облікову політику. До її складу включають працівників бухгалтерії, а також фахівців інших підрозділів. На основі аналізу фінансово-господарської ситуації комісія обирає способи і прийоми, що забезпечують найбільш адекватне її відображення у бухгалтерському обліку, контролює дотримання положень облікової політики, розробляє пропозиції по встановленню або зміні облікової політики, готує проекти розпорядчих документів. Основним завданням такої комісії є підготовка проекту Наказу про облікову політику.

Типової форми наказу про облікову політику не існує, оскільки обсяг та порядок його формування не регламентований жодним нормативним документом, тому при його складанні комісія повинна керуватись професійним судженням та вимогами законодавчих актів і нормативних документів. При цьому положення облікової політики можуть міститися як в тексті наказу, так і в додатках до наказу. Однак, не слід включати до наказу про облікову політику норми, які визначені законодавчими актами та нормативними документами і не потребують вибору підприємством, а також способи відображення тих об'єктів, які відсутні на підприємстві, що дає можливість скоротити обсяг наказу і час на формування облікової політики. При появі нових об'єктів обліку не характерних для

фінансово-господарської діяльності підприємства, необхідно внести зміни в наказ про облікову політику.

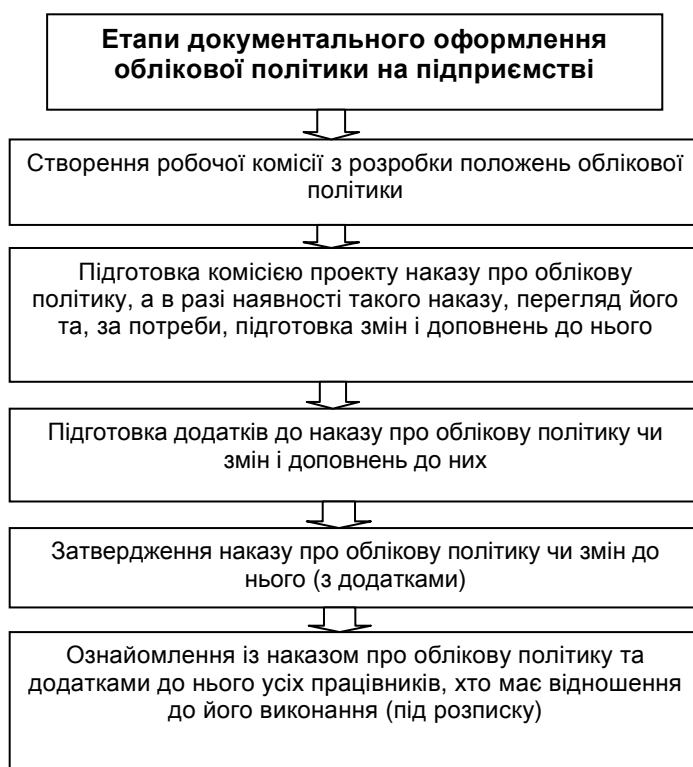

Рис. 1. Процес документального оформлення облікової політики на підприємстві

Джерело: розроблено автором на основі [11, с. 138]

Дослідження свідчать, що багато аграрних підприємств не поспішають скласти свій розпорядчий документ про облікову політику, деякі з них складають його формально, ігноруються зміни в нормативно-правому забезпеченні бухгалтерського обліку, які безпосередньо впливають на формування облікової політики підприємства. Відсутня структуризація наказу про облікову політику, у наказі відсутні додатки, які деталізують зміст окремих елементів організації обліку.

Вчені-обліковці по-різному підходять до виокремлення складових частин наказу про облікову політику (табл. 1).

Огляд обліково-економічної літератури дає можливість зробити висновок про те, що більшість авторів виділяють три основних розділи розпорядчого документу про облікову політику підприємства, що відповідають основним етапам формування облікової політики підприємства: організаційні, методичні та технічні. Кожен автор пропонує власний перелік складових кожного із зазначених розділів. Всі вище вказані варіанти мають право на існування. Однак, вважаємо, що оформлення облікової політики на підприємстві не доцільно розширювати до восьми розділів, як зазначають Л. К. Сук та П. Л. Сук [15, с. 28], а виділити основні розділи і решту інформації навести у додатках до Наказу про облікову політику.

Практичні дослідження В. Кулик щодо розпорядчих документів про облікову політику показали, що серед бухгалтерів-практиків також відсутній єдиний підхід до складових частин розпорядчих документів про облікову політику, більшість респондентів складає розпорядчий документ про облікову політику без виділення будь-яких розділів. Структурованість розпорядчого документу про облікову політику, що має місце на 53,4 % із опитаних підприємств, свідчить про системність знань щодо облікової політики та бажання бухгалтерів розподілити облікову політику на методичну та організаційну складові або залежно від видів обліку – облікову політику щодо управлінського обліку, облікову політику щодо податкового обліку, облікову політику щодо фінансового обліку; розділити організаційні та методичні аспекти [7, с. 104].

За результатами аналізу стану організації обліку аграрних підприємств, проведеними Н. М. Коробовою, виявлено, що облікова політика документально оформлена у 70 % підприємств. З проаналізованих наказів про облікову політику у 42 % визначені організаційно-технічні складові облікової політики, лише у 26 % – передбачений в наказі порядок організації документообігу, у 58 % досліджених підприємств розроблений робочий план рахунків, 37 % – передбачили форму обліку [5, с. 17].

Таблиця 1

Структура Наказу про облікову політику: погляди вчених

Вчені	Структура Наказу про облікову політику
Дроздова Т. [2, с. 52]	Розділ 1. Встановлення на підприємстві облікової політики Розділ 2. Організація бухгалтерського обліку
Кулик В. А. [7, с. 107]	Розділ 1. Елементи облікової політики фінансового обліку та звітності Розділ 2. Елементи облікової політики управлінського обліку та звітності
Бутинець Ф. Ф. [1, с. 56]	Преамбула Розділ 1. Організація роботи облікового апарату Розділ 2. Методика обліку Розділ 3. Організаційно-технічні аспекти
Пушкар М. С., Щирба М. Т. [14, с. 201]	Загальні положення Розділ 1. Методика облікового процесу Розділ 2. Техніка облікового процесу Розділ 3. Організація облікового процесу
Островецька Р. Е. [11, с. 139]	Преамбула Розділ 1. Організація роботи апарату бухгалтерії Розділ 2. Методика бухгалтерського обліку Розділ 3. Техніка бухгалтерського обліку
Міняйло В. [10]	Розділ 1. Організація бухгалтерського обліку Розділ 2. Основні положення щодо застосування принципів, оцінки статей та методів обліку відносно окремих статей звітності Розділ 3. Прикінцеві положення
Полякова Л., Билень З. [13, с. 469]	Розділ 1. Принципи обліку Розділ 2. Організація облікових робіт Розділ 3. Методика облікових робіт
Журавель Г. П., Клевець В. Б., Хомин П. Я. [3, с. 283]	Розділ 1. Методологічні принципи та порядок ведення бухгалтерського обліку Розділ 2. Організація роботи облікового апарату Розділ 3. Технічна організація обліку Розділ 4. Організація бухгалтерського обліку
Сук Л. К., Сук П. Л. [15, с. 28]	Розділ 1. Загальні положення Розділ 2. Форма обліку Розділ 3. Робочий план рахунків Розділ 4. Графік документообігу Розділ 5. План проведення інвентаризацій Розділ 6. Склад фінансової, податкової, статистичної та оперативної звітності Розділ 7. Положення про архів підприємства Розділ 8. Методика ведення обліку

Джерело: узагальнено автором

Немає чіткої структури і вимог до наказу про облікову політику для аграрних підприємств і у Методичних рекомендаціях щодо складання розпорядчого документа про облікову політику підприємства, затверджених Міністерством аграрної політики 17.12.2007 р. [9] та у Методичних рекомендаціях щодо облікової політики підприємства, затверджених Міністерством фінансів України 27.06.2013 р. [8]. У цих нормативних документах даються рекомендації щодо складання наказу про облікову політику в частині вибору методики бухгалтерського обліку, а організації і техніці обліку не приділяється належна увага. Тому пропонуємо для аграрних підприємств використовувати структуру наказу, яка буде включати преамбулу та три основних розділи з відповідними додатками до кожного з них (рис. 2).

Усі складові наказу про облікову політику аграрних підприємств повинні бути розроблені з врахуванням особливостей сільськогосподарської діяльності, вимог чинного законодавства та індивідуальних якостей кожного підприємства.

Для надання документу юридичної сили наказ про облікову політику повинен містити наступні реквізити:

- назву підприємства;
- назву виду документа;
- дату документа та його реєстраційний номер;
- текст документа;
- підписи керівника;
- підписи осіб, відповідальних за виконання положень даного документа.

Конкретизація змісту наказу про облікову політику підприємства повинна забезпечити:

– незмінність протягом поточного року прийнятої методології відображення окремих господарських операцій та оцінки майна. Зміна методології обліку на наступний рік повинна передбачатись у примітках до річної фінансової звітності;

- повноту відображення в обліку за звітний період (місяць, квартал, рік) всіх господарських операцій, що були проведені за цей час, та результатів інвентаризації майна і зобов'язань;
- правильність віднесення доходів та витрат до відповідних звітних періодів, незалежно від часу надходження доходів та оплати витрат, якщо інше не встановлено чинним законодавством;
- тотожність даних аналітичного обліку оборотам та залишкам синтетичного обліку на перше число кожного місяця [4].

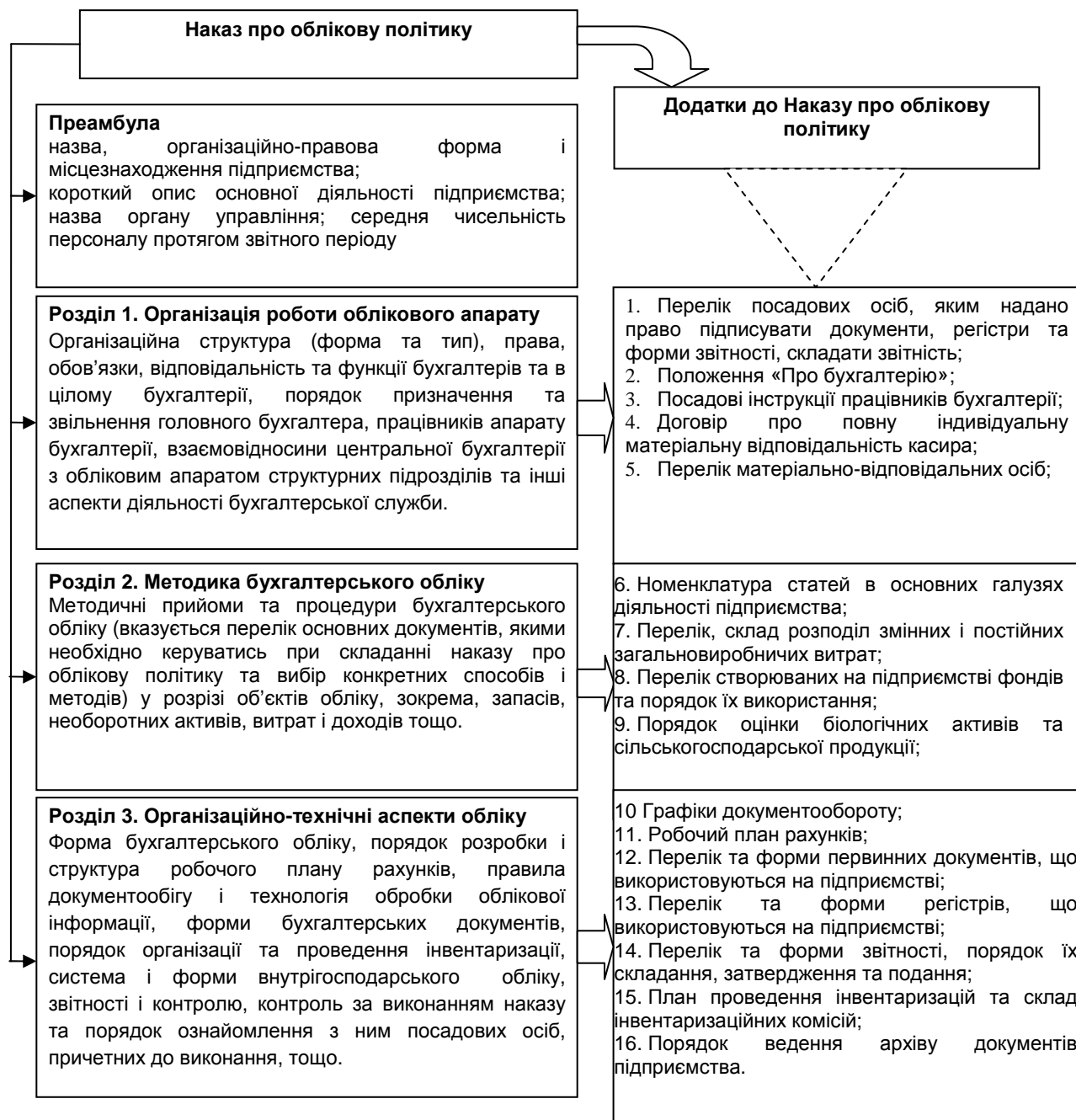

Рис. 2. Структура Наказу про облікову політику аграрного підприємства та додатків до нього
Джерело: розроблено автором на основі [1, с. 56; 11, с. 139; 14, с. 201]

Проект наказу з додатками та розрахунками передається на затвердження власнику (керівнику) аграрного підприємства. Зі змістом розпорядчого документу про облікову політику, під підпис, повинні бути ознайомлені усі працівники підприємства, які зобов'язані виконувати його положення. За невиконання зазначених норм розпорядчого документа можливе застосування відповідальності, яка встановлюється внутрішніми правилами підприємства.

Обов'язково з обліковою політикою підприємства повинні бути ознайомлені:

- керівник підприємства, який несе відповідальність за її формування;

– бухгалтер підприємства, за участю якого можна грамотно та всебічно обґрунтувати зміст облікової політики;

– аудитор, оскільки облікова політика є одним з об'єктів дослідження, з вивчення яких розпочинається процес аудиторської перевірки;

– податковий інспектор, адже від багатьох принципів облікової політики залежить порядок формування того чи іншого об'єкта оподаткування [1, с. 53].

Наказ про облікову політику може бути прийнятий як базисний на час діяльності підприємства, до якого за необхідності вносяться зміни з визначеного часу. У разі внесення до облікової політики змін, що за обсягом охоплюють більшу частину тексту або істотно впливають на її зміст, наказ про облікову політику доцільно повністю викласти в новій редакції.

Облікова політика може змінюватися тільки, якщо змінюються на підприємстві статутні вимоги, якщо змінюються вимоги органу, який здійснює функції з державного регулювання методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності, або якщо зміни облікової політики забезпечать більш достовірне відображення подій (господарських операцій) у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності.

Облікова політика підприємства та її зміни розкриваються у примітках до річної фінансової звітності в описовій формі або прикладанням копії розпорядчого документу про встановлення і змінення облікової політики.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, на основі проведеного дослідження виявлено, що для документального оформлення облікової політики з усіх організаційно-розпорядчих документів найбільше підходить наказ, який видається керівником підприємства. Підготовка такого наказу в процес документального оформлення облікової політики підприємства включає ряд етапів: від створення комісії з розробки облікової політики до затвердження наказу з додатками та ознайомлення з ним усіх працівників, які повинні виконувати його положення. Запропонована структура наказу про облікову політику для аграрних підприємств містить три основних розділи (організація роботи облікового апарату, методика бухгалтерського обліку, організаційно-технічні аспекти), а також ряд додатків до нього у відповідності з кожним розділом. Усі складові наказу про облікову політику аграрних підприємств повинні бути розроблені з врахуванням особливостей сільськогосподарської діяльності та задекларовані у новій редакції Методичних рекомендацій щодо складання розпорядчого документа про облікову політику аграрних підприємств, що є перспективою наших подальших досліджень у цьому напрямку.

Бібліографічний список

1. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку : [підручник] / Бутинець Ф. Ф., Войналович О. П., Томашевська І. Л. ; за ред. Ф. Ф. Бутиця]. – Житомир : Рута, 2006. – 528 с.
2. Дроздова Т. Облікова політика підприємства: структура, формування, зміна / Т. Дроздова // Все про бухгалтерський облік. – 2005. – № 8. – С. 52-56.
3. Журавель Г. П. Облікова політика підприємства в ринкових умовах : [навч. посіб.] / Г. П. Журавель, В. Б. Клевець, П. Я. Хомин. – К. : «Видавничий дім «Професіонал», 2009. – 320 с.
4. Клевець В. Б. Практична спрямованість облікової політики підприємств як об'єкт наукових досліджень кафедри / В. Б. Клевець [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/inek/2012_3/125.pdf
5. Коробова Н. М. Організація бухгалтерського обліку в аграрних підприємствах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз і аудит (за видами економічної діяльності)» / Н. М. Коробова ; Національний університет біоресурсів і природокористування України. – Київ, 2011. – 24 с.
6. Костылева Ю. Ю. Оформление документа об учетной политике организации / Ю. Ю. Костылева, В. А. Костылев // Аудиторские ведомости. – 2004. – № 1. – С. 72-81.
7. Кулик В. А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку : [монографія] / В. А. Кулик. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2014. – 373 с.
8. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства : Наказ Міністерства фінансів України 27 червня 2013 р. № 635 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://buhgalter911.com/Res/Zakoni/MetodRek/metod_uchet_polit.aspx
9. Методичні рекомендації щодо складання розпорядчого документа про облікову політику підприємства : Наказ Міністерства аграрної політики України від 17.12.2007 № 921 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua-info.biz/legal/basexw/ua-ememvt.htm>
10. Міняйло В. Як скласти наказ про облікову політику / В. Міняйло [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dtk.com.ua/show/1cid02811.html>
11. Островерха Р. Е. Організація обліку : [навч. посіб.] / Р. Е. Островерха. – [2-ге вид., перероб. та доп.] – К. : «Центр учбової літератури», 2012. – 568 с.
12. Пилипенко А. А. Організація обліку і контролю : [підручник] / А. А. Пилипенко, В. І. Отенко. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2005. – 424 с.

13. Полякова Л. М. Методика аудиту установчих документів та облікової політики підприємства / Л. М. Полякова, З. В. Билень // Вісник ТНЕУ. – 2009. – № 3. – С. 468-474.
14. Пушкар М. С. Теорія і практика формування облікової політики : [монографія] / М. С. Пушкар, М. Т. Щирба. – Тернопіль : Карт-бланш, 2010. – 260 с.
15. Сук Л. К. Організація обліку та контролю на підприємстві : навч. посіб. [для дистанц. навч.] / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – К. : Університет «Україна», 2007. – 321 с.

References

1. Butynets, F. F., Voinalovych, O. P., Tomashevskaya, I. L. et al. (2006), *Orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku* [Organization of accounting], Ruta, Zhytomyr, Ukraine, 528 p.
2. Drozdova, T. (2005), "The accounting policies of the enterprise: the structure, formation, change", *Vse pro bukhhalterskyi oblik*, no. 8, pp. 52-56.
3. Zhuravel, H. P., Klevets, V. B. and Khomyn, P. Ya. (2009), *Oblikova polityka pidpryemstva v rynkovykh umovakh* [The accounting policies of the enterprise in market conditions], textbook, Vydavnychiy dim "Profesional", Kyiv, Ukraine, 320 p.
4. Klevets, V. B. (2012), "Practical activity accounting policies as an object of research", available at: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/inek/2012_3/125.pdf (access date August 15, 2014).
5. Korobova, N. M. (2011), "Organization of accounting in agricultural enterprises", Thesis abstract of Cand. Sc. (Econ.), 08.00.09, Natsionalnyi universytet bioresursiv i pryrodokorystuvannya Ukrainy, Kyiv, 24 p.
6. Kostyleva, Ju. Ju. and Kostylev, V. A. (2004), "Making paper on accounting policy", *Auditorskie vedomosti*, no. 1, pp. 72-81.
7. Bulky, V. A. (2014), *Oblikova polityka pidpryemstva: nabutyj dosvid ta perspektyvy rozvytku* [The accounting policies of the enterprise: lessons learned and perspectives of development], monograph, RVV PUET, Poltava, Ukraine, 373 p.
8. Ministerstvo Finansiv Ukrainy (2013), *Metodychni rekomendatsii shchodo oblikovoi polityky pidpryemstva* : Nakaz vid 27 chervnia 2013 roku № 635, available at: http://buhgalter911.com/Res/Zakoni/MetodRek/metod_uchet_polit.aspx (access date August 14, 2014).
9. Ministerstvo Ahrarnoi polityky Ukrainy (2007), *Metodychni rekomendatsii shchodo skladannia rozporiadchoho dokumenta pro oblikovu polityku pidpryemstva* : Nakaz vid 17.12.2007 № 921, available at: <http://ua-info.biz/legal/basexw/ua-ememvt.htm> (access date August 15, 2014).
10. Miniailo, V. (2006), "How to make an order to the accounting policies", available at: <http://dtk.com.ua/show/1cid02811.html> (access date August 15, 2014).
11. Ostroverkha, R. E. (2012), *Orhanizatsiia obliku* [Organization of accounting], tutorial, 2nd ed, Tsentru uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine, 568 p.
12. Pylypenko, A. A. (2005), *Orhanizatsiia obliku i kontroliu* [Organization of accounting and control], textbook, VD "INZhEK", Kharkiv, Ukraine, 424 p.
13. Poliakova, L. M. and Bylen, Z. V. (2009), "Methods of auditing statutory documents and accounting policies", *Visnyk TNEU*, no. 3, pp. 468-474.
14. Pushkar, M. S. and Shchyrba, M. T. (2010), *Teoriia i praktyka formuvannia oblikovoi polityky* [Theory and practice of forming of accounting policies], monograph, Kart-blansh, Ternopil, Ukraine, 260 p.
15. Suk, L. K. and Suk, P. L. (2007), *Orhanizatsiia obliku ta kontroliu na pidpryemstvi* [Organization of accounting and control of the enterprise], tutorial, Universytet «Ukraina», Kyiv, Ukraine, 321 p.

Качмар О.В. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Мета - розробка теоретичних, методичних положень і практичних рекомендацій щодо документального оформлення облікової політики аграрних підприємств.

Методика дослідження. У процесі дослідження були використані загальні та спеціальні наукові методи: теоретичне узагальнення та наукова абстракція – при вивченні та аналізі останніх публікацій з обраної проблеми; економіко-статистичний (статистичне спостереження, порівняння, табличний, структурування) – для дослідження документального оформлення облікової політики аграрних підприємств; абстрактно-логічний – для здійснення узагальнень та формулювання висновків.

Результати. Виявлено, що при документальному оформленні облікової політики підприємств з усіх організаційно-розпорядчих документів найбільше підходить наказ, який видається керівником підприємства. Визначено основні етапи документального оформлення облікової політики підприємства. Обґрунтовано наукові підходи до визначення структури Наказу про облікову політику та подано структуру такого наказу для аграрних підприємств, який повинен включати три основних розділи (організація роботи облікового апарату, методика бухгалтерського обліку, організаційно-технічні аспекти), а також містити ряд додатків до нього.

Наукова новизна. Розроблено з врахуванням особливостей сільськогосподарської діяльності структуру наказу про облікову політику аграрних підприємства та додатків до нього, що забезпечить кращу організацію обліку на підприємствах аграрної сфери.

Практична значущість. Отримані результати дослідження надають можливість сформулювати основні правила документального оформлення облікової політики аграрних підприємств та визначають структуру Наказу про облікову політику, а також перелік додатків до нього, які доцільно використовувати на аграрних підприємствах України.

Ключові слова: облікова політика, бухгалтерський облік, організація обліку, аграрні підприємства, документальне оформлення, наказ про облікову політику.

Kachmar O.V. DOCUMENTING OF ACCOUNTING POLICIES OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

Purpose - development of theoretical and methodological positions and practical recommendations of documenting of agricultural enterprises accounting policies.

Methodology of research. The general and specific research methods: theoretical generalization and scientific abstraction – in studying and analysis of recent publications on the selected issue; economic and statistical (statistical observation, comparison, tabular, structuring) – of documenting of agricultural enterprises accounting policies; abstract and logical – for the implementation generalizations and formulation of conclusions.

Findings. An analysis of accounting and economic literature on enterprises accounting policies documenting and it is found that the order issued by the head of a company is the most appropriate document for it among all of the organizational and administrative documents. There are determined the main stages of enterprises accounting policies documenting. The article deals with scientific approaches to determine the structure of the Order of accounting policies and there is given a structure of such an order for agricultural enterprises. It should include three main sections (organization of an apparatus, method of accounting, organizational and technical aspects). Furthermore, it should contain a number of annexes.

Originality. Developed taking into account the characteristics of agricultural structure Order of the accounting policies of agricultural enterprises and its annexes, which provide better organization of accounting in enterprises of agrarian sphere.

Practical value. The obtained results of the study provide an opportunity to form the basic rules of documenting accounting policies farms and determine the structure of the Order of accounting policies and the list of annexes, which should be used for agricultural enterprises in Ukraine.

Key words: accounting policies, accounting, organization of accounting, enterprises agrarian, documenting, the accounting policies order.

Качмар О.В. ДОКУМЕНТАЛЬНОЕ ОФОРМЛЕНИЕ УЧЕТНОЙ ПОЛИТИКИ АГРАРНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Цель. Разработка теоретических, методических положений и практических рекомендаций по документальному оформлению учетной политики аграрных предприятий.

Методика исследования. В процессе исследования были использованы общие и специальные научные методы: теоретическое обобщение и научная абстракция – при изучении и анализе последних публикаций по выбранной проблеме; экономико-статистический (статистическое наблюдение, сравнение, табличный, структурирование) – для исследования документального оформления учетной политики аграрных предприятий; абстрактно-логический – для осуществления обобщений и формулирование выводов.

Результаты. Выявлено, что при документальном оформлении учетной политики предприятий из всех организационно-распорядительных документов больше подходит приказ, который выдается руководителем предприятия. Определены основные этапы документального оформления учетной политики предприятия. Обоснованно научные подходы к определению структуры приказа об учетной политике и подано структуру такого приказа для аграрных предприятий, который должен включать три основных раздела (организация работы учетного аппарата, методика бухгалтерского учета, организационно-технические аспекты), а также содержать ряд приложений к нему.

Научная новизна. Разработаны с учетом особенностей сельскохозяйственной деятельности структурные элементы приказа об учетной политике аграрных предприятия и приложения к нему, что обеспечит лучшую организацию учета на предприятиях аграрной сферы.

Практическая значимость. Полученные результаты исследования дают возможность сформулировать основные правила документального оформления учетной политики аграрных предприятий и определить структуру приказа об учетной политике, а также перечень приложений к нему, которые целесообразно использовать на аграрных предприятиях Украины.

Ключевые слова: учетная политика, бухгалтерский учет, организация учета, аграрные предприятия, документальное оформление, приказ об учетной политике.